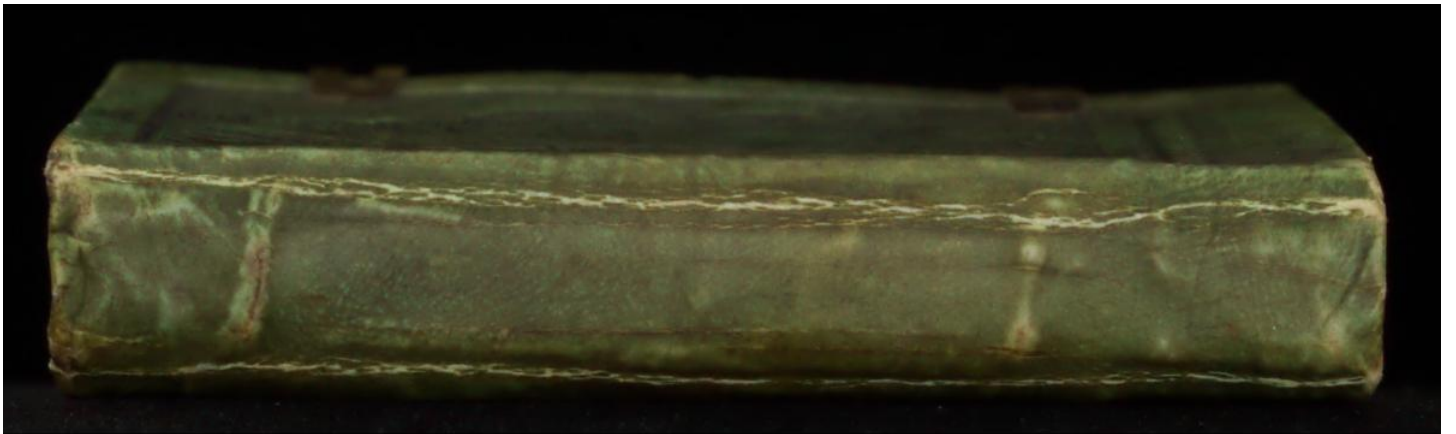
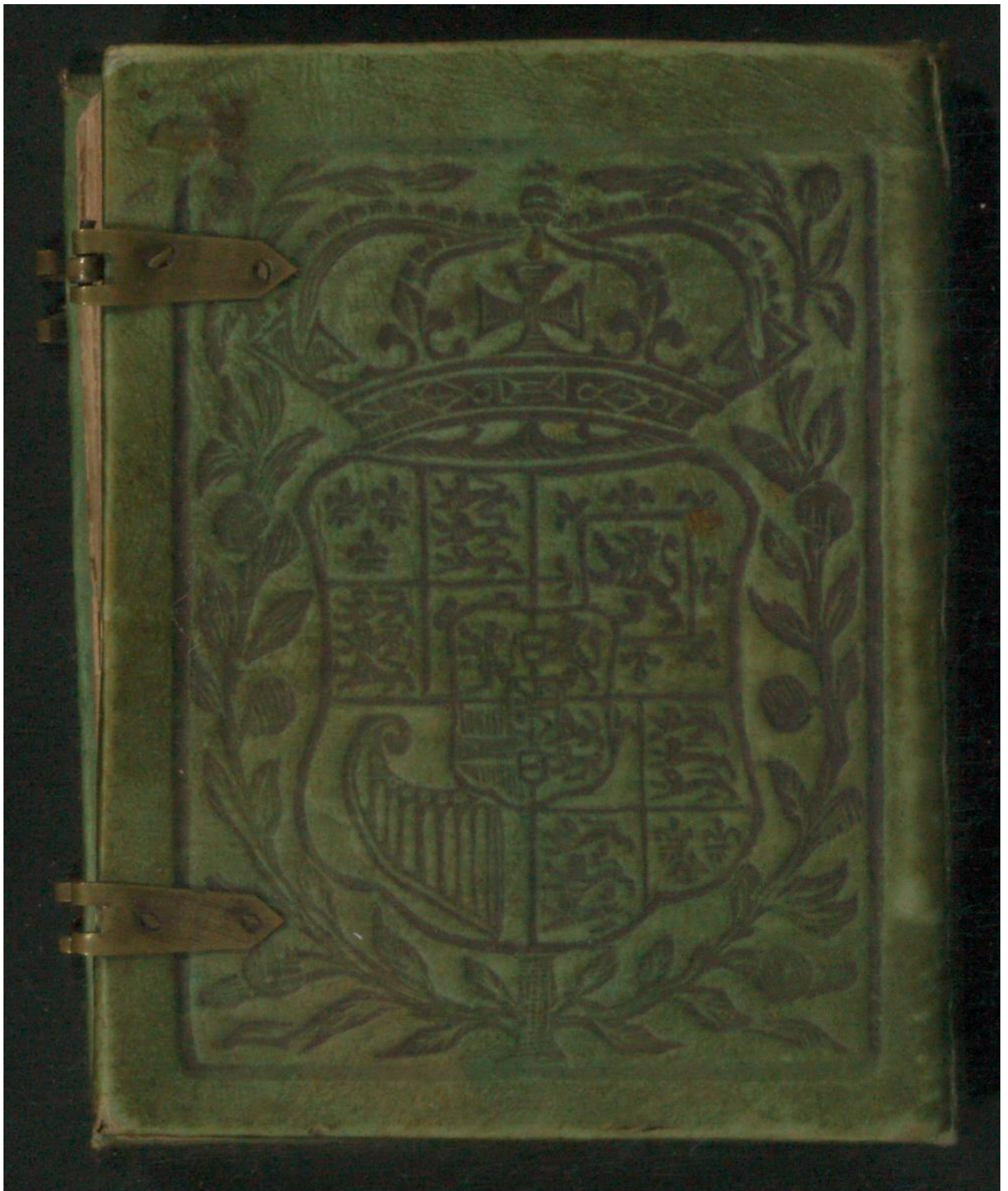

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Chroniſcken

Zijnde een korte en bondige

Beschrijvinge van

De voornaemſte Geſchiedeniſſen/zeder
den Jare 1600. tot deſen tegenwoordigen
tijdt toe/ in Europa hoorgeballen/

By een geſtelt door

G. J. Z A A G M A N.

t' Amſterdam by Gillis Jooſten Zaagman.

Mort Kronijcxken.

A Anno 1600. Geschieden de slag in Blanderen/ daer
oerz dee 8000 spaenssen doodt bleven / en wel 150. baen
dels en Cornetten wtezden bezobert/ die in de Haeg op
de Zael hangen.

- 1604. Wint de Prins Sluys/ en Spinola Costende.
- 1606. Lochem/ Gzal en Sibijnberch.
- 1607. Wint Heernskerck de slag voor Sibzalter.
- 1609. Is 't Bestandt voor twaelf Jaren besloten.
- 1610. Wint de Prins Maurits Gulich.
- 1618. Is een staert-stag gesien.
- 1619. Is Jan van Olden Barnevelt onthoost.
- 1621. Is de West-Indise Compagnie opgerecht.
- 1625. Is Prins Maurits overleden.
- 1622. Wint Graef Hendrych van den Bergh de Stadt
Sulick en Bogh.

En

En Min broeder Fred-
rick Hendrick is in sijn
plaets aengenomen.

1628. Den 8 septems
ber mont Piet Hout de
gubere vloot / gewaer-
deert op 300. Tonnen
Boudijs.

1629. Wint de prins
's Hertogenbosch / en
Wesel.

1631. Is de Mossel
bloot geslagen.

1632. Wint de Prins
Maestricht / Stralen /
Venlo / Roennonde

de schans Kerken / Kruys-schans / s. Jacob / s. Ambrosius /
t. Bechtgat / Hoogheveijf / etc.

1633. In hijn bezich en de schans Philippine.

1637. Breda na een belegh van elf weken.

1639. Heeft den Admirael Tromp / de spaense vloot / sterft
67. schepen / in Dups t'eenemaal bezwilt / 12. bezwant / 12. in
de gront / 10. genomen / en 3. van de selbe aen s'zant gesaegt.

1640. Iffer in Nederlant een Verhebingh geweest.

1643. Is Louis de XIV. voor Coningh van Frankrijck
in sijn vaders plaets gekroon.

1649. Verbrande de Nieuwe Kerck t'Amsterdam.

Den 5. November / wint sijn Hoogheyt Hulst.

1647. In Maert / is gestorven sijn Hoogheyt Fredrick
Hendrick / en tot Belft Conincklijck begraven.

Het selve Jaer / is door een stier tot Dordam / man ende
vrouwe deersijck ongebracht.

■ ■

1648. Is Wilhem de
II tot Gouverneur Ges
nerael / in sijn Vaderz
plaets aengenomen

Den 5. Juny / is de
biede in gantsch Neder
landt gepubliceert / met
den Coning van Span
gien en de Staten Ges
nerael.

Op den 28. October /
is de eerste steen gelogd
van't Stadhuys tot
Amsterdam.

1649. Den 27. Jan
uarp / is Carel Stuart /
Coningh van Engelandt / tot Londen publijck ont
halft.

1650. Quam Prins Wilhelm de III. op't onbesienst met
eenich kuyghs volck door Amsterdam

Den 14. November / is geboren Wilhelms de III. prins
van Oranje en Nassou.

1651. Is de 1. Anthonis Dijk door-gebroken.

1652. Is't Stadhuys tot Amsterdam verbrandt.

1653. Heeft Jan van Galen met 15. Oorlogh-schepen /
tegen 17. vloethe Engelse schepen slaeghs geweest / sijn been
afgeschoren zijnde / is hy overleden / met victorie.

Den 10. October / geschiedt de Zee-slagh tusschen de Hols
landtsche zee-Obersten de Witte en de Sijpster / en d'Engels
se zee-Dooghden Blaech en Alcu tusschen Doerpe en Ca
lis / doch de victorie blijft tusschen beide.

Or H

1653. Den 8. Augusty / geschiede de slagh voor Wjch op
see/ daer den vromen veldt Tromp ghebleden is / en is den
4 septembz tot Delft heerlych begrauen,

1660. In Junius / is Carel Duart / tot Londen / als
Coningh van Engelandt/ Schotlandt en Wexlandt seez heer-
lych ingehaeldt.

1666. In Juny / is een schreckelijch gevecht van 3. dagen
hoorgehalten/ tusschen de Engelsche en Hollandse / alwaer
de Hollandse een noyt gehoorde victorie bebochten.

Den 12. septembz / is tot Londen een schreckelijcke vran

ontstaen / soo dat in 4. daghen tijdt / 86. Kercken / en ontzen
40000. Huysen afbranden.

1667. Den 22. Junij / hebben de Hollanders op de Giebies
in Londen weder een heerlijke victorie behaelt.

1672. Den 24. Februarij
is Sijn Hoogheyt
aenghenomen hoor Capiteyn Generael.

Den 23. Maert / tasten de Engelse niet 17.
Oorlog - schepen onse
Sijnzese vloot aen /
maer werden van 6.
Condoers soo ont-
haelt / dat sy af moesten
wijcken.

Op oes tijdt dede
de Coning van Fran-
ckrich / Engelandt / de
Bisshoppen van Leulen
en Munster de Ne-
derlanden den Oorlogh
aen / die niet een leeger

van 15000 Man aen
den Sijn sij 1 progressen heeft genomen / in-nemende in
wepnigh dagen / ontzent de 80. steden en forten.

Op den 7. Junij / gheschiede een groote zee-slagh van de
Hollanders / tegen d' Engelse en Franse vlooten / met bezieg
van 2. schepen en den Admirael van Gant / d' Engelse bez-
looren 5. van hare principale Oorlogh schepen.

Den 3. July / is Sijn Hoogheyt aenghenomen tot Stadt-
houder / Capiteyn en Admirael Generael / hezt hiez nae van
de

de zeecken gebolght: en sijn Hooghepdt heeft meest in
leden van Hollandt de vergeringe bezandert.

Op den 20. Augustus / sijn in 's Gravenhagen Joann en
Cornelis de Wit ongezacht.

Den 27. dito / heeft den Bisschop van Munster / de Stadt
Groeningen / na een belegeringh van 6 weken / bezaten.

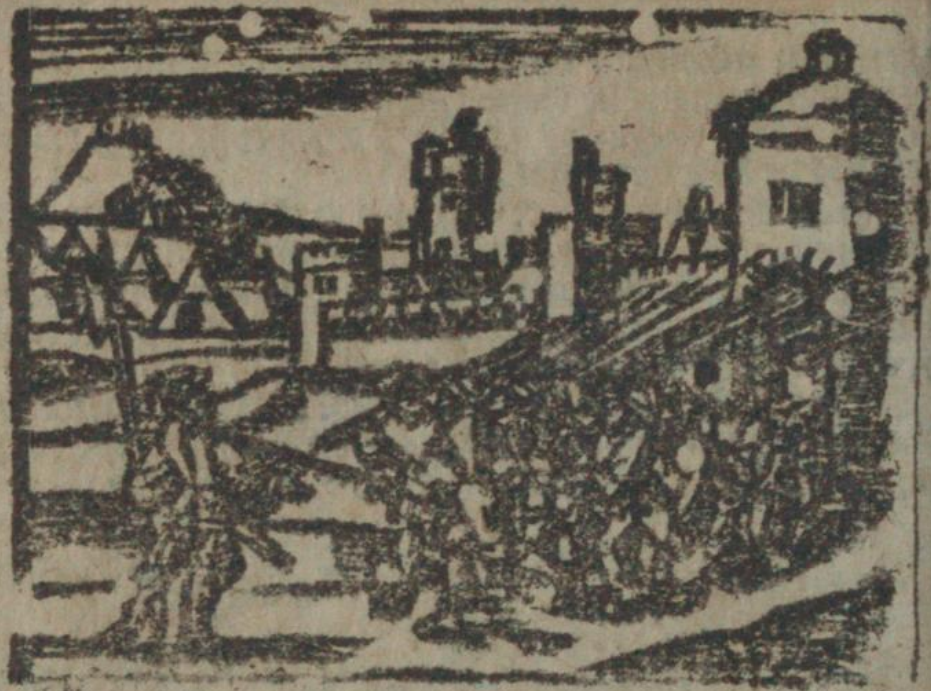
1673. Den 7. en 14. Julij / is door de Hollanders twee heer-
sche victorien bevochten / waer in de Engelse en Franse wel
17. a 18. schepen bezoozen / en de Hollanders geen.

Op den 21. Augustus / is door de Hollanders een derde zee
Batalje ghedaen / waer in d' Engelse verschepte schepen bezoo-
zen / als oock den Admirael van de blaenwe Blagh.

Den 12. september / wint sijn Hooghepdt de Stadt Maerden.

241

1674. hebben de Franssen Aptrecht bezluten.
Den 24. Decembez/ is Campen bezluten.
Den 30. dito/ hebben de Franssen Seldezlandt bezluten.
Den 2. May/ is Deventer van de bisschopse bezluten.
Den 3. dito / Swsl/ Swartsluys/ Hasselt/ en voort al de
stedes in Twent en in Drent gelegen.
Den 9. Octobez / is sijn Hooghejdt door de Graef geko-
men/ waer op haer de stadt den 25. dito overgeeft.
Den 28. Juny / is de geheele zwerse Rzinee/ be staende in
1000. man/ door den Cheufvoest van Brandenburg/ alleen
met Kuyterp/ geheel geslagen/ en veel beupt bekomen.
Den 11. Augusty/ is Duc de Crequi geslagen.
Den 4. septembes / windt sijn Hooghejdt Bingham / en
doet het slechten.

Den 8. dito / is de prinsesse Amelia Douagiere d'Oranz
e/ in 's Gravenhage overleden / oudt 82. jaer.

Den 4. en 5. Novembez / is in Hollant een groote Water-
oeddt geweest / waer door verscheyde Dycken zijn doorgebr
en / en groore schade geschiedt is.

Den 10. dito / wint Cheuz-brandenburgh Wolgast.

Den 23. dito / windt den Coningh van Denemarcken / na
n sterke belegeringh / Wismar.

1676. Den 8. Janua
ry / heeft den Heer Ad
mirael de Kurptz de
Franse bloot voor Mese
sina gelegen / geslagen.

Den 22. April / is
wederom een victoriense
slag g. slaghen / door de
Hollanders tegen de
Franzen / in welch ge
becht den Heer Admirael
de Kurptz op drie plaet
sen gequetst ynde / over
leden is.

Den 11. Juny / heeft
den Heer Tromp de
Zweetse bloot soofel aen
ghetaft / dat mer verlies

van haer meeste Oppershoofden / en 12. van haer kloechste
schepen / soo dat sy de vlucht moesten nemen.

1677. Den 1. Maert / is den Heer Admirael de Kurptz
tot Amstredam in de Nieuwe Kerck princelijch begraven.

Den 14. Novembez / den dagh van sijn Hooghepts geboort
e / is den prince van Oranjen binnen Londen Betrouwt /

met Maria Stuartz / oudste Dochter van sijn Conincklike
Hoogheyt den Hertoge van York.

Den 14. Decembez / is sijn Hoogheyt met sijn Gemalin
se / seer Conincklich in den Hage ontfangen en ingehaelt.

1678. Den 18. January / hebben de zweeden de Deenet
op het Ringer gheslaghen / behomende oerz de vier duysen
gebargenen.

Du heeft Christiaen-stadt in Schoonen haer aen de zwee-
den met accoozt oergegeven / nae dat se self katten en ander
goedt hadden gegeren.

Den 14. Augusty / is de dapperz bartalje geslaghen tus-
schen de Geallieerde Legez / onder de prins van Spanjen /
en het France Legez onder den Hertogh van Luxemborgh
booz Bergen Menegouwen / alwaer soo dapper ghebochten
is / als men noch in lange ghehoort heeft / verlijghende sijn
Hoogheyt de victorie.

Den 17. septembez / is de Treckeninge der brede ghe-
riet binnen Rimbwegen tusschen Franckryck en Spanjen
Den

Den 20. dito / is de wisselinge van de Vaticationen geschie-
schen Franckrijck en de Hoog: Moog: en is daer op de
publicatie in alle plaetsen / op den 5. October gheschiedt / en
is abundant dapper gebiezt.

Den 19. september / is overlede Bernardus van Saelen /
bisschop van Munster / binnen de stadt Rhups / oudt 74.
aren ; en is den Bisschop van Waterboorn in sijn plaets
genomen.

Den 5. Februarj / is de vrede ghereeclent / tusschen de
eyser Koningh van Franckrijck en Sweden / etc.

Den 2. september / is de vrede tusschen de Coningh van
Franckrijck / Denemarcken / Sweden en den Hertogh van
Saksen Goetopp / tot Fontenue Bleu gerhent.

1680. Den 22 December / en den 26 dito / heeft sich een
terre met een staert schrickelijck in ². Westen vertoone.

1682. Den 26. en 27. Januarj is een schrickelijck water-
oet geweest in Hollandt / Zeelandt / Vrieslandt / Noord en
Oost-Bevelant / Vlaenderen / ². Landt van Casant en andere
ebieren / de poelers ten Oosten en ten Westen. Ede / het
vont en kleine Sagh by Rhups / tot door de poorten van
de stadt Brugge / oock tot Bremen / Hamburg en op veel
andere plaetsen den den Rijn / Maes / Waer / en Rffel /
welcke Water-bloedt in dese Landen soo groot en swaer is
gewest / als in geen 300. Jaren ghesien gheweest is ; waer
door veel menschen en beesten zijn om ghehoeren ; Daerom
ja tot Munsterdam 4. groote steene-bridgen gemaecht / met
4. schutdenren / tegen de hooge Waterbloeden.

1683. Den 26. Junij / is de bisschop van Waterboorn en
Munster / tot Nieuhups overleden.

In Julij / zijn de Turcken met 2. hondert duysent Man
in Ungarien gheballen / verscheide steden ingenomen / bele-
nenschen doodt slaende / en in slavernij voerende ; en hebben
de stadt Weenen met 150000. man belegezt.

Op den 12. September / is Weenen dooz de Sealliee
Groupen ontfer.

1684. In Januarij en Februarij / is 'er lo een hazde W
t'z geweest / als daez in hondez Jaer niet gheweest is : u
heeft met paezdi en sleet van het Enlandt Terel op de Wel
ghereden / oock heeft men van dez Schellingh obez het W
Amelant gereden met Handi-sleeden

1685. Den 16. Februarij / is de Coningh van Engeland
na wepnigh dagen sieck gheweest te zyn / obezleden / en s
broeder den Hertooch van Noich tot Coningh uptgere
pen.

1686. Den 14. en 15. Augustj / heeft syn Hooghepdt
Heere Wynse van Oranje de groote siebue gedaen in p
sentie van den Cheurbozst van Brandenburgh.

Den 2. September / is de starcke stadt Offen / van de
Hep

ypferse en andere Geallieerde Krijgsmachten / stormen
te Landt inghenomen.

Den 28. November / isse een hooge Water-bloet in veel
rekenen van Hollandt / Zeelandt / Vrieslandt / Embdeslant
veest / en heeft in Groeningelandt seer groore schade ge-
en / en veel Dijken door-gebroken.

1687. Tusschen den 6. en 7. May / zijn tot Duzgedam
trent 225. soo Kupsen als Schueren verbrandt.

Den 27 dito / vluchte Coningh Jacobus / en verrock
den 2 Januarij na Branckrijck.

In't laetste van Des-
ember / is den outsten
Soone des Kijfers / den
Kertich Hertogh Josef
pius / tot Koningh van
Hongarpen / door den Ad-
del en Standen des Rijcks /
gekroont.

1688. Den 9 May / is
de Cheurvorst van Bran-
denburgh overleden. en sijn
Soon in de plaets aenge-
nomen.

Den 27 October. is sijn
Hoogheyt de Prince van
Oranje upt den Waegh na
Engelandt verrocken met
veel Schepen en Solda-
ten.

1689. hebben de Franssen in Daptlandt en in de Paltz /
vele Steden en Dorpen verbrandt / als doock in't Landt van
Saxen / Ceulen / en in ver landere Landen en Steden meer.

Den

Den 21 April / is William de III. Prinsse van Oranien
en sijn Vrouw Maria Swarts / tot Coningh en Coningin
van Groot Brittanien / tot Westminster Gehoont / en
sabonts Dreyghde-bueren aengesteken / als mede in de Ver-
eenighde Nederlanden.

Heeft Kieperswaert / de Stadt Mentz / en de March
Kadt Bonn / haer aen de Gealliden niet accoozt overgegeven
1690. In Junn / is Coningh William na Jerlandt ver-
trachten / alwaer sijn het leger van Jacobus totaliter oeff ge-
heeft / oock de Hoofst-stadt Dublin / en meer andere Stede
en Sterchten ingenomen.

De

Den 1 Julij / is de bloedige Velbr-slach geslagen / tus-
 sen de Hollanders en de Francken / in de blachte van Fleuss
 daer wederz iden heel bloedig gestort is.
 Den 22 dito / is't leger van Jacobus in Iezlant geslagen.
 92. Den 25 May / is de Coning van Franckrijk met een
 leger van 100000. man door Namur gekomen na wepnig
 en belegeringhs de stadt ingenomen : maer het Casteel
 is sich tot den 30 Junij creffelijck gediffundeert.
 Den 29 dito / is de Franse vloot onder den Admirael den
 Abbe Courville / van de Engelse en Hollandse vloot ges-
 lagen / en wel 20. Capuule Oorlogh-schepen gebleven
 behalven veel Proviant-schepen / en andere s.
 Den 18 September / namiddag onrent ten half uren
 tot Amsterdam / en in vele andere Plaetsen / een groote
 aetbeving gevoelt / met nop stil werz / waer door Wyden
 kercken (onder een vernarlijck gekrach) schudde en
 sden / 't welk onder de Menschen grote alteratie gaf.
 692. Den 29 Julij / is tusschen den Goufugh van En-
 landt en de Geollieerde Legers / regens den Coning van
 Franckrijk onder den Hertog van Luxemburgh / een groot
 wegt geweest / alwaer veel volk aen weersijde gebleven
 694. Den 1. February is de Prins van Liph overleden.
 Den 4. Maert is de Graef van Hoorn overleden.
 In May / is den Cheurvoort van Zaren over-
 en / en sijn Heer Broeder wederom in sijn plaets aen-
 nomen.
 Den 21. April / is den Cheurvoort van Ceulen / toe-
 gus en Bisschop van Liph verhooren.
 Den 15. Junij / is't ot Groeningen / met groote vrenge
 het hondert jacige Jubel-gehouden.
 Dix vent deese tijt / is de stadt Diepe en Haberdegzaes /
 van de Engelse gebombardect en groote schade toegebracht

1695. In Januarij is de Keurvorst van Siperien met
zijn Bruyt tot Brussel ingehaelt.

Den 7. dito is de Coningin Maria tot Londen over-
leeden / out 33 Jaren.

Den 13. Julij is de stercke Stadt Casal en het
teel aen de Beallieerde overgegeven.

Den 4. Augustus / heeft de Stadt Ramen / haer
Belegeraers / et Accoozt overgegeven / en den 1.
tember het Kasteel.

1696. In Maart sijn verscheyde Menschen tot
den gebierendeele die de Coningh William meen
vermoorden.

In den maent May / is den Erf Stadhouder
Amier / en sijn Moeder Algertina van Nassau
leden.

Den 17. Junij is de Coningh van Poolen over-
leeden.

1697. Den 15 April is de Coningh van Sweden
overleeden tot Stockholm / en sijn Soou wede
Coningh aangenaem.

In Augustus is de Keur-Vorst van Saxon tot Kon-
ing van Poolen verhooren.

Den 27 Augustus sijn de Ambassadeurs van Mos-
kooien tot Amsterdam ingehaelt.

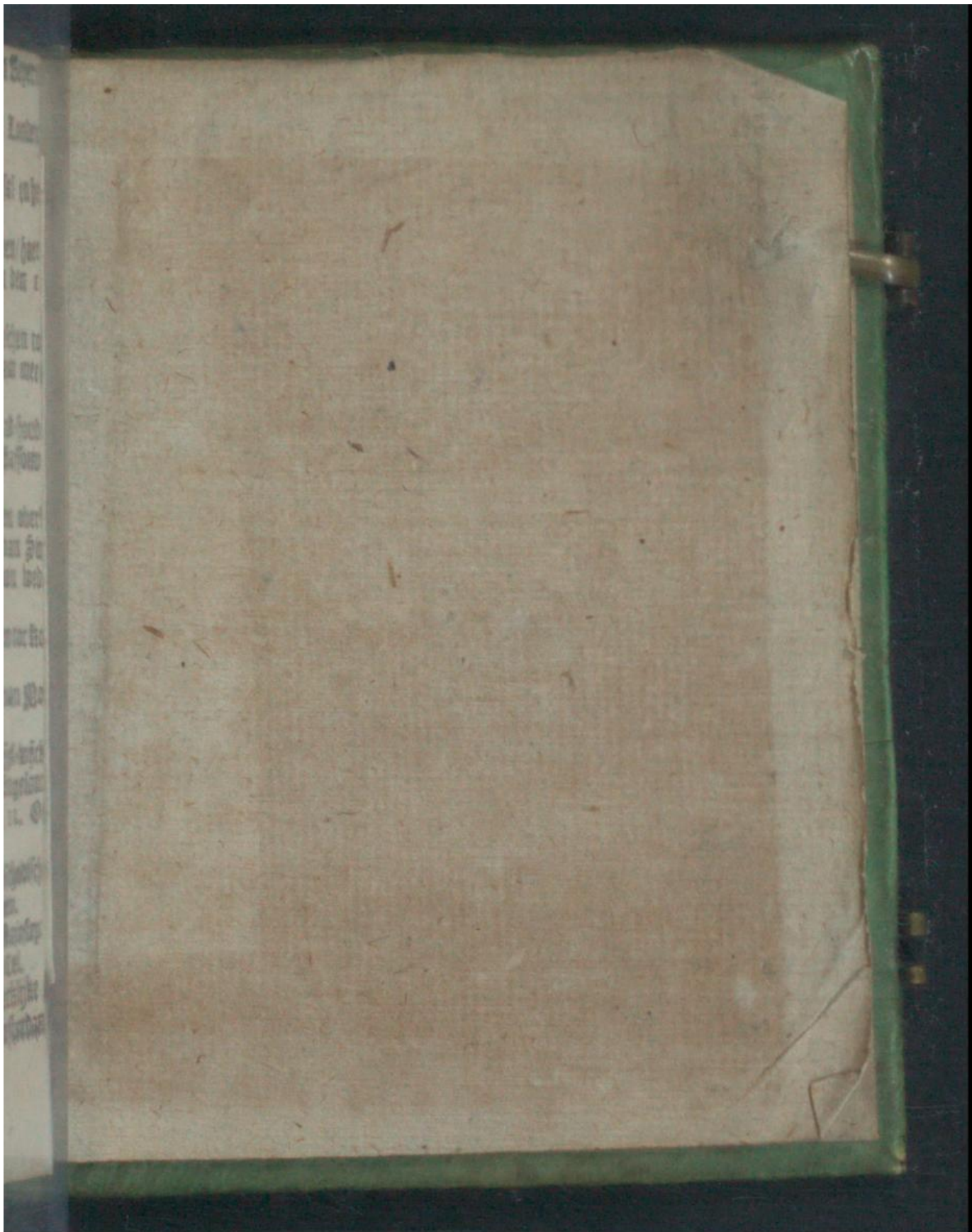
Den 13. September is de Vrede tot Uitsicht
tusschen Prancryck / Spangien / Engeland
Hoogmogende Heeren Staaten / en den 12. Oct-
beratificeert.

1698. Den 29 May / is het Groot Moschovische
santschap van Rimwegen na Cleef heretrocken.

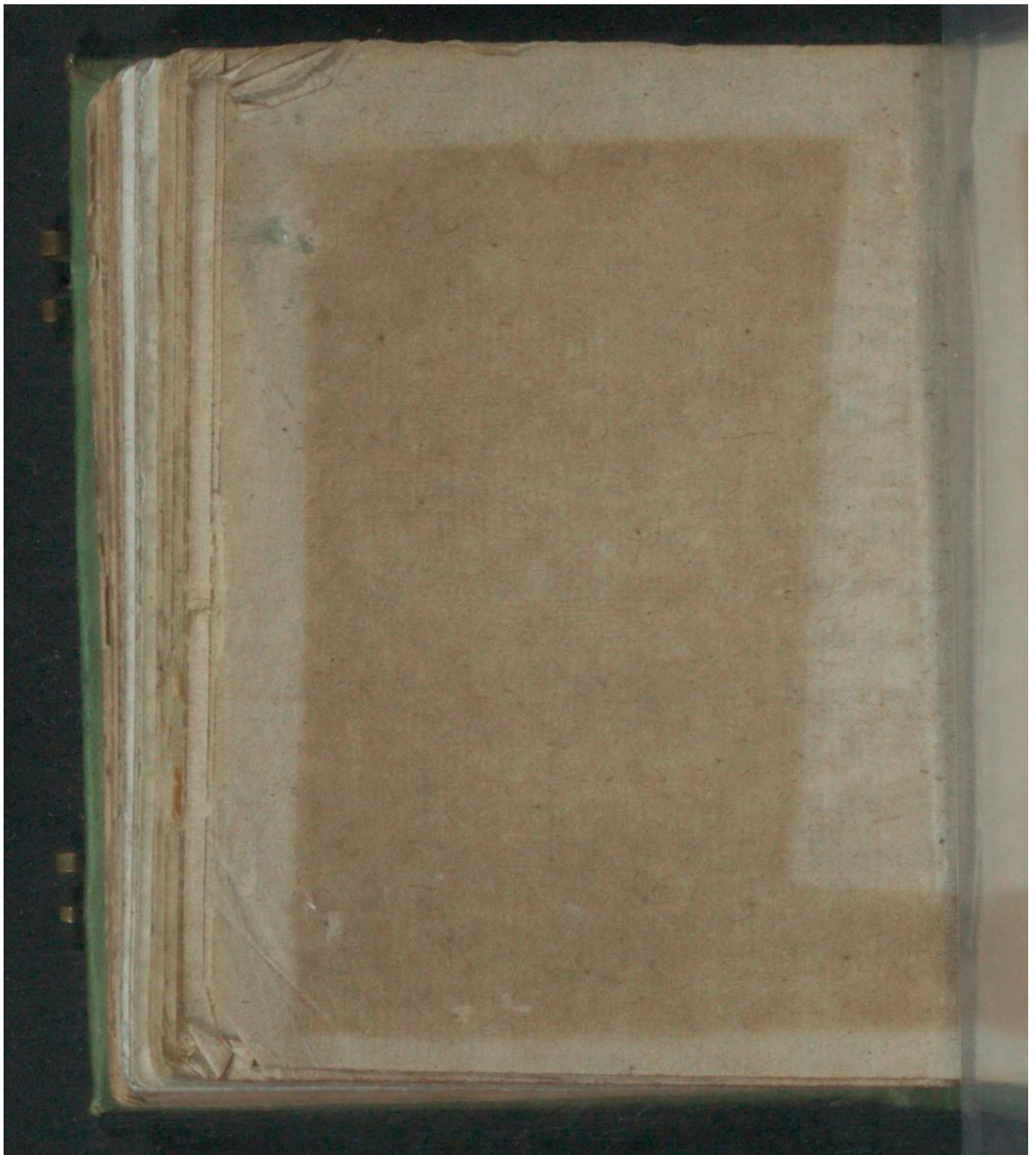
Den 7. October is sijn Conincklyke Majesteit
Groot Britanniën / van 't Loob verzept na Gel.

1699. Den 22. Junij / is sijn Conincklyke Ma-
jesteit van Groot Brittanje / door Amsterdam /
naarden en het Loob verzecken.

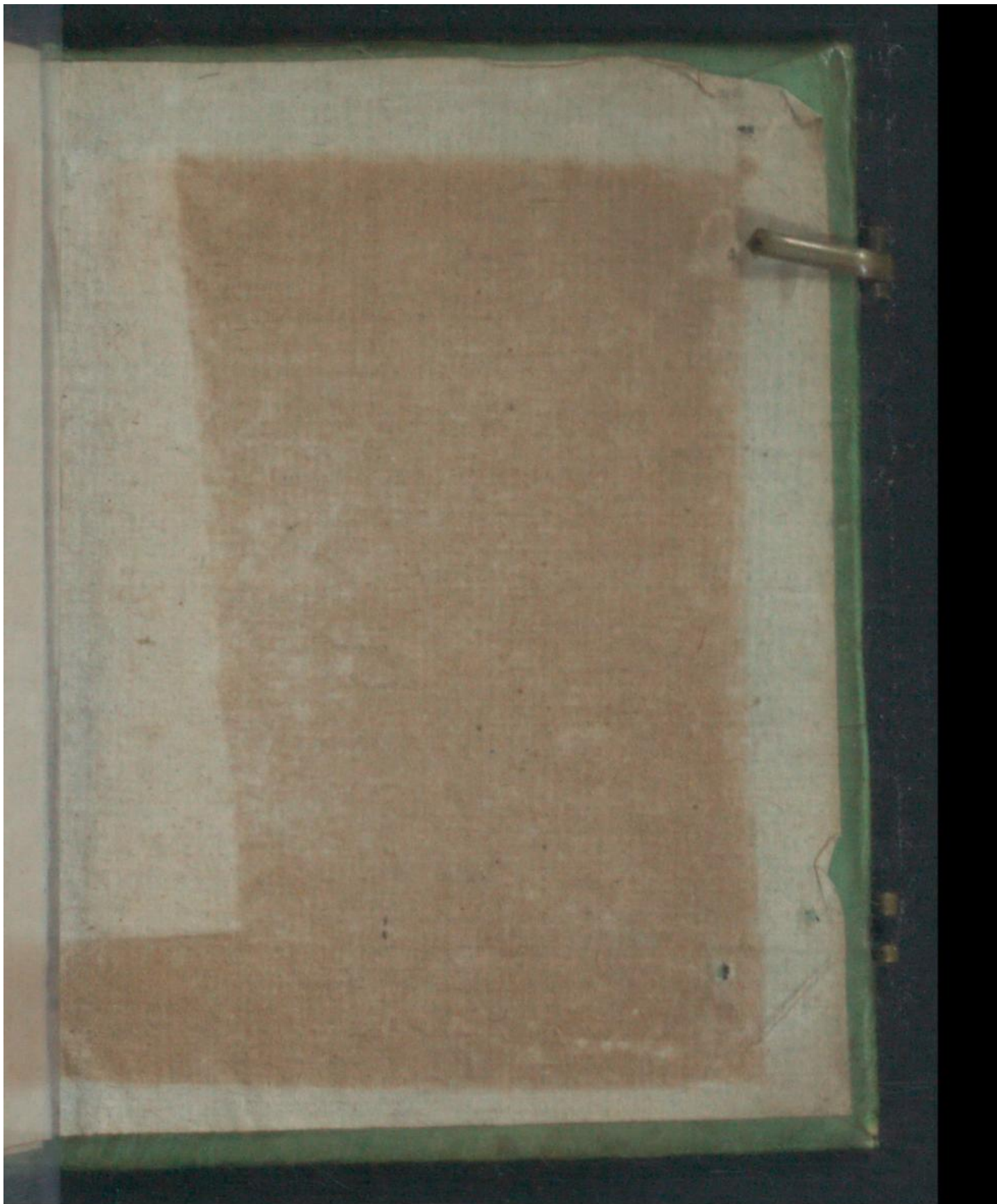
4 2 2 2 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [6]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
141 E 18 [1]